

Patiëntenorganisatie Transvisie

Jaarverslag 2016

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
1. Inleiding.....	5
2. Bestuur en portefeuilles.....	7
3. Wat heeft Transvisie gedaan in 2016?.....	7
3a. Lotgenotencontact.....	7
3b. Informatievoorziening, voorlichting en communicatie.....	12
3c. Kwaliteitszorg en klachtenafhandeling.....	14
3d. Belangenbehartiging.....	15
4. Wat had Transvisie in 2016 nodig om haar activiteiten te realiseren?.....	27
4a. Vrijwilligers.....	27
4b. Middelen.....	29
4c. Huisvesting.....	30

1. Inleiding

Er zijn inmiddels nog maar weinig mensen die het woord transgender niet kennen. In 2016 is er opnieuw veel aandacht in de media geweest voor transgenders. Wij denken dat het een positief effect heeft op de acceptatie van transgenders in de maatschappij. Dat betekent echter niet dat een zoektocht naar genderidentiteit of een transitie daardoor makkelijk is geworden: het blijft een zeer ingrijpend en intensief proces. We steeds opnieuw hoeveel steun transgenders en hun omgeving halen uit het contact met lotgenoten. Ook goede, toegankelijke en betaalbare zorg blijft belangrijk – en blijkt helaas niet vanzelfsprekend. Patiëntenorganisatie Transvisie heeft zich – dankzij de vele vrijwilligers en de donateurs – in 2016 opnieuw kunnen inzetten voor transgenders in Nederland. Op de volgende pagina's doen we verslag van die activiteiten.

In 2016 zijn we gestart met een nieuwe manier van lotgenotencontact: individuele gesprekken. We hebben daarvoor een speciale poule met vrijwilligers die lotgenoten in één of enkele gesprekken informatie en steun geven. De ondersteuning aan transgender vluchtelingen is in 2016 uitgebreid en in samenwerking met andere partijen vorm gegeven. Ook zijn weer meer patiënten in het ziekenhuis bezocht dan het jaar ervoor. Het afgelopen jaar hebben we in totaal meer dan honderd bijeenkomsten voor lotgenotencontact georganiseerd. Die zijn door veel belangstellenden bezocht en werden door hen hoog gewaardeerd, zo bleek uit een enquête die we in 2016 gehouden hebben.

De geschreven informatie die we aan onze doelgroep en andere geïnteresseerden aanbieden, blijft onverminderd belangrijk. Het secretariaat heeft het nog altijd onverminderd druk en de website heeft gemiddeld een aantal unieke bezoekers van 4000 op maandbasis. In 2016 zijn we een Facebookgroep gestart om ook via die weg onze doelgroep van informatie te kunnen voorzien.

Transvisie probeert door middel van dialoog en inhoudelijke argumenten de zorg voor transgenders te verbeteren. Om dat te bereiken hebben we op reguliere basis gesprekken bij diverse organisaties, zoals ministeries, NZA, ZiNL, zorgverzekeraars,

(academische) ziekenhuizen, vrij gevestigde psychologen en tal van zusterorganisaties. Ook in 2016 zijn er veel van dergelijke gesprekken geweest. Ter ondersteuning van die gesprekken hebben we in 2016 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de transgenderzorg in Nederland.

Twee landelijke projectteams bestaande uit vertegenwoordigers van verschillende beroepsorganisaties, zorgverleners en belangenorganisaties, proberen tot een psychosociale en een somatische zorgstandaard voor transgenders te komen. Transvisie nam ook in 2016 uiteraard deel aan dit gesprek. Deze zorgstandaarden moeten duidelijkheid brengen over tal van onderwerpen die betrekking hebben op de zorg aan transgenders, zoals kwaliteit van de zorg, wachttijden, bejegening en kwaliteit van de zorgverleners.

Over deze en allerlei andere onderwerpen leest u in dit jaarverslag meer. Wij zijn trots op wat we in 2016 hebben bereikt voor onze doelgroep. We realiseren ons zeer goed dat we dit vooral te danken hebben aan onze donateurs en de inzet van onze trouwe vrijwilligers. Wij zijn hen, ook namens alle transgenders in Nederland, dan ook zeer dankbaar.

Dit jaarverslag is vastgesteld door het bestuur van patiëntenorganisatie Transvisie (hierna te noemen 'Transvisie') op 13 februari 2017.

Het bestuur van Transvisie

2. Bestuur en portefeuilles

Het bestuur van Transvisie heeft in 2016 lange tijd bestaan uit vier bestuursleden. In de loop van het derde en vierde kwartaal zijn daar twee bestuursleden bijgekomen. Helaas is er van één bestuurslid eind 2016 afscheid genomen. Het bestuur heeft in 2016 13 maal vergaderd.

Sinds 2015 zijn de bestuurlijke werkzaamheden onderverdeeld in vier portefeuilles, te weten: belangenbehartiging, lotgenotencontact, informatievoorziening en bedrijfsvoering. Binnen het bestuur zijn alle portefeuilles toebedeeld aan een of meer bestuursleden. De portefeuille lotgenotencontact is opgeknipt. Ieder bestuurslid is momenteel verantwoordelijk voor een of meer van deze activiteiten. Ieder bestuurslid is verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn portefeuille en legt hierover verantwoording af aan het bestuur.

3. Wat heeft Transvisie gedaan in 2016?

3a. Lotgenotencontact

Transvisie onderscheidt lotgenotencontact in groepsverband en individueel lotgenotencontact.

3a.1 Lotgenotencontact in groepsverband

Transvisie heeft 9 zelfhulpgroepen deze hebben in 2016 meer dan 100 groepsbijeenkomsten, verspreid over het land, georganiseerd. In deze groepen stond het lotgenotencontact centraal. Ongeveer 45 vrijwilligers zijn daarbij actief geweest. Bezoekersaantallen worden door een aantal groepen (deels) bijgehouden maar niet structureel. Net als in 2015 zien we in 2016 een stijgend aantal bezoekers.

Alle groepen zijn 'open' voor inloop, in principe zonder aankondiging vooraf, al is aanmelden in sommige gevallen wel gewenst. Bij (H)Erkenning geldt de beperking dat transgenders niet bij de bijeenkomsten aanwezig mogen zijn, behalve als ze uitgenodigd worden om hun verhaal te vertellen aan partners en ouders.

De meeste groepen organiseren themabijeenkomsten al dan niet

met behulp van gastsprekers. Er worden ook workshops, activiteiten en speciale bijeenkomsten in de vorm van, barbecues en paas- en/of kerstbijeenkomsten georganiseerd. Ieder groep is zelf verantwoordelijk voor het eigen programma.

Mannengroep Amsterdam

Groep waar transmannen elkaar kunnen ontmoeten. De mannengroep Amsterdam is in 2016 12 maal bij elkaar geweest. De bijeenkomsten duurden een dagdeel. De mannengroep verheugt zich in een enorme toename van het aantal bezoekers.

Bijeenkomsten met 40 tot 50 bezoekers zijn geen uitzondering. Er zijn verschillende gespreksonderwerpen en sprekers geweest. De mannengroep heeft tezamen met de vrouwengroep een barbecue en een kerstbijeenkomst georganiseerd. De bezoekers van beide groepen hebben dit buitengewoon gewaardeerd.

Vrouwengroep Amsterdam

Groep waar transvrouwen elkaar kunnen ontmoeten. De vrouwengroep organiseerde in 2016 elke maand een (thema)bijeenkomst. Alle (thema) bijeenkomsten waren bedoeld om lotgenotencontact te bevorderen. De bijeenkomsten nemen een dagdeel in beslag. De volgende thema's zijn aan bod geweest: workshop haptonomie, workshop stem, voorlichting over ontharing, transitie en dan?, een filmmiddag in Utrecht, bijeenkomst samen met mannengroep onder de titel: 'Wat je altijd al van een transman wilde weten, maar nooit durfde vragen'. Bij de bijeenkomsten waar vooraf geen thema is bepaald, wordt het thema bepaald door wat er op dat moment binnen de groep leeft.

TransAnders

Naast transgenders die zich duidelijk man of vrouw voelen, zijn er ook mensen die hun vrouwelijke en mannelijke kant verenigen, zich geen van beide voelen, of twijfels hebben met een bijbehorend zoekproces. Daarvoor is er de lotgenotencontactgroep TransAnders. In 2016 is er maandelijks een bijeenkomst geweest. Tijdens de bijeenkomsten is er aan de hand van een thema met elkaar gesproken. De thema's zijn door de bezoekers bepaald. Per bijeenkomst komen er meestal tussen de 15 en de 20 bezoekers. Het afgelopen jaar is dat stabiel geweest. De bezoekers zijn zowel

mensen met het geboortegeslacht man, als met het geboortegeslacht vrouw.

Berdache

De groep voor ouders van genderkinderen, die ook bijeenkomsten organiseert voor de kinderen zelf, voor jongeren en voor overige familieleden. Berdache heeft in 2016 twee oudermiddagen, twee kinderdagen, een jongerendag en een familiedag georganiseerd. Bij zowel de kinderdagen als de jongerendagen waren er rond de 30 kinderen/jongeren aanwezig. De familiedag werd bezocht door meer dan 100 mensen. De oudermiddagen hadden als thema Ervaringsverhalen en Genderdysforie en school.

Jongeren+ groep

De groep waar transgender jongeren in de leeftijd van 18 tot 30 jaar elkaar kunnen ontmoeten. In 2016 heeft de Jongeren+ groep (na de doorstart eind 2015) zich stevig ontwikkeld. Twee nieuwe vrijwilligers hebben tien uiteenlopende bijeenkomsten georganiseerd: vijf begeleide groeps gesprekken om ervaringen uit te wisselen aan de hand van een thema en vijf uitjes met het accent meer op het sociale contact en plezier, zoals een duinwandeling en een bezoek aan de Zaanse Schans. Voor de groeps gesprekken is éénmaal gebruik gemaakt van externe sprekers; een opzet die in 2017 vaker toegepast zal worden. In de loop van het jaar werden de bijeenkomsten steeds drukker bezocht, met een min of meer vaste kern van deelnemers en steeds nieuwe aanwas van belangstellenden. Er waren eind 2016 ongeveer 80 geïnteresseerden voor de nieuwsbrief; een groei van bijna 30% ten opzichte van het begin van het jaar.

Transgender en Geloof

De groep voor transgenders die gelovig zijn en daar met elkaar over willen praten. In 2016 is deze groep alle maanden, behalve juli en augustus, een bijeengewees in Zwolle. De deelnemers komen uit het hele land en hebben uiteenlopende kerkelijke achtergronden. Ook de variatie in leeftijd en in de acceptatie van het transgender zijn is groot. Per keer nemen zo'n 10 tot 15 mensen deel. Er is een vaste kern die bijna elke keer komt.

(H)erkenning

De groep voor partners, kinderen of ouders van transgenders. (H)erkenning organiseerde in 2016 vier (thema) bijeenkomsten, te weten in januari, in maart, in juni en in oktober. Alle (thema) bijeenkomsten zijn bedoeld om lotgenotencontact te bevorderen. Bij twee bijeenkomsten was geen vooraf bepaald thema. Het uitwisselen van ervaringen stond centraal. De derde bijeenkomst bestond uit een activiteit. En tijdens een vierde bijeenkomst stond het boek 'Een bijzondere liefde' over de gevolgen van een transitie voor de (huwelijks)relatie, centraal. Er was een presentatie over het boek en daarna zijn bezoekers en vrijwilligers over dit onderwerp in gesprek gegaan. De bijeenkomsten nemen een dagdeel in beslag. Het aantal bezoekers varieert, maar nam in 2016 bij iedere bijeenkomst toe.

Genderhome Groningen

De groep voor transgenders uit de drie noordelijke provincies. De bijeenkomsten zijn maandelijks. Alle bijeenkomsten starten en eindigen met transmannen en transvrouwen samen. In de tussenliggende tijd vinden er bijeenkomsten plaats voor vrouwen en mannen apart, hoewel ook wel onderwerpen samen worden gedaan. In augustus is er een gezamenlijke activiteit geweest en het jaar is afgesloten met een kerstbijeenkomst. Per keer zijn er 30 tot 50 deelnemers.

In het najaar is de groep na een "dip" opnieuw gestart met een aantal betrokken vrijwilligers

Genderhome bestond in 2016 10 jaar. Op 11 juli 2016 stierf Barbara Kooistra, een van de oprichters van het Genderhome, 57 jaar jong, aan kanker. We herdenken haar hier met warmte.

Trans United

Deze groep is speciaal voor bi-culturele transgenders. Trans United komt regelmatig bijeen. In sommige bijeenkomsten die in een bar worden gehouden is de hoofddoelstelling om zichtbaar te zijn voor alle LGBT personen. Andere bijeenkomsten dragen een meer besloten karakter. Daar worden inleidingen en trainingen gegeven over empowerment. Het aantal deelnemers wisselt sterk tussen de 15 en 50. Trans United is een samenwerking tussen COC Nederland en Transvisie, waarbij de inbreng van het COC dominant is.

Trans United heeft in 2016 het initiatief genomen om een transboot te laten meevaren in de grote Canal Parade in augustus. Trans

United heeft veel tijd en energie besteed aan het waarmaken van dit plan. De boot oogstte veel waardering

Transgendercafé Twente

Deze groep is opgezet door COC Twente met ondersteuning van Transvisie. In 2016 is er iedere twee maanden een bijeenkomst geweest.

3a.2 Individueel lotgenotencontact

Er zijn verschillende vormen van individueel lotgenoten contact:

(Telefonische) bereikbaarheid secretariaat

De medewerkers van het secretariaat staan op werkdagen, iedere middag transgenders telefonisch te woord en beantwoorden e-mails.

Contacttelefoon

Een aantal zelfhulpgroepen beheert een contacttelefoon om mensen uit de doelgroep te woord te staan meestal buiten de tijden waarop het secretariaat bereikbaar is.

Individueel gesprek voorafgaand aan of tijdens een groepsbijeenkomst

Bij veel groepen bestaat de mogelijkheid dat iemand een gesprek heeft met een van de vrijwilligers voorafgaand aan of tijdens de groepsactiviteiten. Hiervan wordt regelmatig gebruik gemaakt.

Vriendschappelijk bezoek in het ziekenhuis

In 2016 zijn er in totaal 8 ziekenhuisbezoeken afgelegd in VUmc en Slotervaart ziekenhuis. Dit is een verdubbeling van het aantal in 2015 en de helft van het aantal bezoeken in 2014. Vanwege de terugloop is er op verschillende manieren meer aandacht gevraagd voor deze vorm van vriendschappelijk bezoek, via contact met genderteam, ansichtkaarten in wachtkamers, berichten op facebookgroepen en website, benoemen in de zelfhulpgroepen en voorlichtingsbijeenkomsten van VUmc.

Individuele gesprekken

In september 2016 is Transvisie gestart met een nieuwe dienstverlening, individuele gesprekken aan mensen die aangeven daar interesse in te hebben. Dit zijn maximaal 1-3 gesprekken, met

een van onze ervaringsdeskundige vrijwilligers. Ongeveer 14 ervaringsdeskundige vrijwilligers hebben aangegeven hiervoor inzetbaar te zijn. In 4 maanden tijd waren er 15 verzoeken voor een individueel gesprek. De vraagstellers zijn door de coördinator gekoppeld aan een van de ervaringsdeskundige vrijwilligers. De gesprekken zijn telefonisch of face-to-face uitgevoerd en werden, voor zover deze werden teruggekoppeld door de betreffende verzoekers aan de coördinator, zeer gewaardeerd.

Individuele gesprekken met vluchtelingen

Vrijwilligers van Transvisie hebben met individuele transgender vluchtelingen contacten kunnen opbouwen. Transvisie beperkt daarbij haar inzet tot één a twee gesprekken per persoon. Helaas kan Transvisie wegens gebrek aan menskracht niet deelnemen aan het maatjesproject van Cocktail online van het COC.

3b. Informatievoorziening, voorlichting en communicatie

Transvisie ziet als een van haar belangrijkste taken het informeren, voorlichten en adviseren van de doelgroep, hun naasten, donateurs, verwante organisaties, genderteams, media en de rest van de buitenwereld op het terrein van (medische) zorg en welzijn en de psychosociale aspecten van transgenderzijn. Informatievoorziening, communicatie en voorlichting vinden onder meer plaats door directe en telefonische contacten met vrijwilligers van het secretariaat of van de zelfhulpgroepen en door middel van website, drukwerk, sociale media en nieuwsbrieven.

Transvisie heeft in 2016 een redactie bestaande uit gemiddeld 4 leden. De redactie heeft zeven maal vergaderd. De redactie is verantwoordelijk voor de huisstijl, schriftelijke uitgaven (brochures, folders), website, sociale media, nieuwsbrieven en andere uitingen van Transvisie.

3b.1 Informatievoorziening en individuele voorlichting

Directe en telefonische contacten hebben ook in 2016 onverminderd plaatsgevonden met de begeleiders van de zelfhulpgroepen, de medewerkers van het secretariaat en de beheerders van de contacttelefoon (Berdache en (H)Erkenning).

3b.2 Tekstuele informatievoorziening via website en drukwerk

In 2016 is de website verder uitgebreid, bijna dagelijks is gewerkt aan de website om deze verder uit te bouwen, te actualiseren en teksten leesbaarder te maken.

Alle brochures en brochures zijn zowel downloadbaar via de website als te bestellen bij het secretariaat. Alle drukwerk is geactualiseerd. Er is nieuwe kaart ontwikkeld voor het vriendschappelijk bezoek.

3b.3 Sociale media: Forum, Telegramkanaal en Facebookpagina

Forum Berdache

In 2016 is het Forum Berdache verder uitgewerkt en is het beheer van dit forum geheel bij een van de vrijwilligers komen te liggen. Er wordt wisselend intensief gebruik gemaakt van het forum. Tevens is er besloten dat het forum geen vervolg krijgt buiten Berdache, omdat in de praktijk al veel andere vormen van onderlinge communicatie worden gebruikt..

Telegram Kanaal

Gedurende het jaar 2016 zijn regelmatig berichten gepost op dit kanaal, dat open stond voor iedereen die daarin geïnteresseerd was. Helaas bleek het bereik toch wat aan de magere kant er waren gemiddeld 34 volgers in 2016.. End november is de redactie met het Telegram kanaal gestopt, nadat gestart was met een Facebookpagina.

Facebook pagina

In de loop van november 2016 is Transvisie gestart, met een besloten Facebookpagina waar zeer regelmatig, met name snelle berichten worden gepost. Deze pagina had eind 2016 ca. 220 vrienden.

3b.4 Nieuwsbrieven

Transvisie heeft in 2016 diverse vier uitgebreide nieuwsbrieven uitgebracht, daarbij is geen onderscheid meer gemaakt naar vrijwilligers, donateurs en andere geïnteresseerden. Alle nieuwsbrieven staan ook op de website.

3b.5 Voorlichting

Transvisie heeft in 2016 voorlichting op verzoek gegeven. Transvisie

is aanwezig geweest op voorlichtingsbijeenkomsten van bv. het genderteam van het VUmc. Maar er is ook voorlichting gegeven bij een aantal organisaties (COC, medewerkers Coctail on Line), (basis)scholen en ROC.

Transvisie is in 2016 actief op zoek gegaan naar partners om voorlichting te geven. Daartoe zijn op hoofdlijnen afspraken gemaakt met Transgendergroep Groningen en de Vereniging van Genderdiversiteit.

Een aantal ouders van Berdache heeft zich verenigd om te komen tot een poule van voorlichters om voorlichting te geven op scholen.

3c. Kwaliteitszorg en klachtenafhandeling

De kwaliteitszorg van Transvisie richt zich zowel op de interne kwaliteit van de eigen organisatie als de externe kwaliteit van genderzorg verlenende instanties. Transvisie streeft met haar kwaliteitszorg naar een optimale zorg voor transgenders.

3c.1 Interne kwaliteitszorg

De kwaliteitscommissie van Transvisie heeft in 2016 een vervolg gegeven aan de interviews met vrijwilligers van de organisatieonderdelen, zoals het bestuur, die in 2015 nog niet aan de beurt zijn geweest. Voorts is een enquête verspreid onder de bezoekers van de zelfhulpgroepen en anderen, zoals bellers naar het secretariaat en bezoekers van de website van Transvisie

De kwaliteitscommissie van Transvisie heeft tijdens de scholingsdag van november 2016 de resultaten van zijn onderzoek voorgelegd aan de aanwezige vrijwilligers. Deze presentatie van resultaten zijn met enthousiasme ontvangen.

3c.2 Externe kwaliteitszorg

Omdat er voor gekozen is om eerst het Handboek Interne Kwaliteitszorg af te ronden zijn er in 2016 verder geen activiteiten verricht in het kader van de externe kwaliteitszorg.

3c.3 Klachtenafhandeling

Transvisie heeft een klachtenreglement op- en vastgesteld. In dit reglement staat de procedure beschreven over op welke wijze klachten tegen het handelen of nalaten van Transvisie of

medewerkers van Transvisie kunnen worden ingesteld en hoe deze dienen te worden afgehandeld. Er zijn in 2016 geen klachten ingediend.

3d. Belangenbehartiging

Belangenbehartiging, hoewel in 2016 geen taak voor het verkrijgen van de subsidie, blijkt noodzakelijk en staat daardoor centraal in de activiteiten van Transvisie. De voorzitter en een van de andere bestuursleden hebben de collectieve belangenbehartiging in hun portefeuille, indien nodig bijgestaan door een van de andere bestuursleden. Ook de individuele belangenbehartiging is toebedeeld aan een van de bestuursleden. Hieronder volgt een samenvatting van de activiteiten in 2016.

3d.1 Collectieve belangenbehartiging en externe contacten

In dit verslagjaar is deze portefeuille vervuld door de voorzitter samen met de portefeuillehouder collectieve en individuele belangenbehartiging, waarbij geleidelijk de activiteiten steeds meer door de voorzitter zijn overgenomen. Daarnaast hebben de andere bestuursleden – waar nodig en mogelijk – hun beide collega's ondersteund.

Om een beter beeld te krijgen van hoe de transgenders de zorg ervaren heeft Transvisie in het eerste kwartaal van 2016 een onderzoek, via een online vragenlijst, onder transgenders uitgevoerd naar de zorg voor transgenders in Nederland. Doelstellingen bij dit onderzoek waren:

- Signaleren van knelpunten in de transgenderzorg
- Vaststellen van impact en prevalentie van de knelpunten, om daarmee de prioriteiten vast te stellen.
- Verkrijgen van onafhankelijke informatie ten behoeve van onze gesprekken met derden

De uitkomsten van de enquête zijn verwerkt in een rapport dat in juli 2016 is gepresenteerd en op de website is geplaatst.

Meest in het oog springende knelpunten:

- Duur van de transitie
- Wachtlijsten en wachttijden
- Gevolgen van de wachttijden: zelfmedicatie,
- Aantal hersteloperaties

- Individuele, soms erg schrijnende verhalen

Hieronder volgen andere belangrijke onderwerpen die in 2016 centraal hebben gestaan bij de belangenbehartiging:

Het ontwikkelen van de kwaliteitstandaard psychische en psychosociale transgenderzorg

In juli 2016 publiceerde de kerngroep het derde concept van de standaard voor commentaar. Dat was tien maanden na het verschijnen van het tweede concept, waarop we toen tijdig commentaar geleverd hadden. Een ad-hoc groep van 10 personen uit de organisatie van Transvisie heeft dat derde concept van een uitvoerig commentaar voorzien. Op 14 november 2016 verscheen het vierde concept. Tot onze spijt moesten we constateren dat daarin slechts een deel van ons commentaar verwerkt was. Dezelfde ad-hoc werkgroep heeft vervolgens het vierde concept wederom van een uitvoerig commentaar voorzien. Daarbij heeft Transvisie acht punten aangegeven die voor ons essentieel zijn om te zijner tijd aan een definitieve zorgstandaard commitment te kunnen geven. In 2016 zijn een lid van de commissie Kwaliteitszorg en een bestuurslid betrokken geweest bij dit project.

Het ontwikkelen van de kwaliteitstandaard somatische transgenderzorg

In de loop van 2016 is de projectgroep die moet komen tot een somatische of curatieve zorgstandaard onder leiding van het Kennisinstituut samengesteld. Onze voorzitter neemt namens Transvisie deel aan deze projectgroep. Om zich te laten bijstaan heeft ze een focusgroep ingesteld van vrijwilligers van Transvisie en geïnteresseerden van buiten Transvisie. De projectgroep is in 2016 4 maal samengekomen (15-6, 21-9, 9-11, 19-12) en de Focusgroep 3 maal (1-9, 10-10, 21-11).

Medische behandeling van transgendervluchtelingen

Transvisie ontving signalen dat transgendervluchtelingen in de opvangcentra geen enkele vorm van medische ondersteuning ontvangen, omdat het (toch al beperkte) basispakket geen mogelijkheid biedt voor vergoeding van transgenderzorg. In brieven aan het Ministerie, het COA en andere betrokkenen hebben TNN en Transvisie aandacht gevraagd voor deze mistoestand. Inmiddels

heeft de staatssecretaris een coulanceregeling in het leven geroepen, die voortzetting van hormoonbehandeling mogelijk maakt.

Plastische chirurgie voor transvrouwen (m.n. borstvergroting)

Gedeeltelijk samen met TNN en COC is actie ondernomen om voor transvrouwen belangrijke plastische chirurgie en chirurgie aan de stembanden in het basispakket van de zorgverzekering te krijgen, waaronder borst vergrotende operaties die nu nog niet worden vergoed. Er zijn brieven geschreven aan de Minister en de Tweede Kamer Commissie van VWS en er is overleg gevoerd met de Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie. Nog tijdens de begrotingsbehandeling is er gelobbyd voor dit standpunt. In de basisverzekering is per 1 januari 2017 borstvergroting opgenomen voor alleen die transvrouwen die (vrijwel) geen borstvorming hebben. N.a.v. o.m. de reactie van Transvisie heeft de minister inmiddels toegezegd te onderzoeken of er toch niet een speciale subsidieregeling voor transvrouwen in het leven kan worden geroepen, zodat deze operaties bij transvrouwen toch kunnen worden vergoed.

Hulp bij zelfmedicatie

Transvisie heeft zich in haar overleg met het VUmc op het standpunt gesteld dat op het moment dat een transgender die aan zelfmedicatie doet en in behandeling wordt genomen door het VUmc, het VUmc haar verantwoordelijkheid moet nemen en op zijn minst de noodzakelijke onderzoeken aan de transgender moet uitvoeren om zeker te weten dat de gezondheid niet in geding is. Het VUmc heeft toegezegd dit te gaan doen onder de strikte voorwaarde dat dit geen gevolgen heeft voor de start van het proces.

Vergoeding operaties in het buitenland

Transvisie wordt regelmatig geconfronteerd met ongelijke behandeling van transgenders die zich in het buitenland (bv. Thailand) laten opereren. Er zijn zorgverzekeraars die vergoeding volledig afwijzen, deels toewijzen of geheel toewijzen. De bedragen kunnen onderling verschillen. Transvisie heeft in 2016 een onderzoek uitgevoerd naar dit fenomeen en vragen gesteld aan de NZA hierover. De NZA heeft hierop geantwoord dat verzekerden met een restitutiepolis de behandeling geheel vergoed zou moeten krijgen, tenzij de zorgverzekeraar kan aantonen dat de geclaimde

bedragen excessief zijn en niet in verhouding staan tot de kosten in NL. Daarbij dient iedere verzekerde zijn zaak zelf aanhangig te maken bij zijn verzekeraar of zelfs bij de geschillencommissie voor zorgverzekeringen.

Vergoeding invriezen geslachtscellen

In 2016 blijkt er in toenemende mate discussie met de zorgverzekeraars over de vergoeding voor het afnemen en invriezen van geslachtscellen. Transvisie heeft hier lopende het jaar vragen over gesteld aan het ministerie van VWS en ZiN. Volgens huidige informatie zou het afnemen en invriezen van geslachtscellen onder de basisverzekering vallen. Over de vergoeding van het bewaren van deze cellen bestaat nog onduidelijkheid.

Situatie vrijgevestigde psychologen die transgenders behandelen

In Nederland zijn al een aantal jaren een aantal vrijgevestigde psychologen werkzaam die transgenders diagnosticeren, welke diagnose door de genderteams in Nederland echter niet wordt erkend. Patiënten van deze psychologen wijken voor genderbevestigende operaties vaak uit naar het buitenland. Deze psychologen en Transvisie proberen al jaren hun patiënten bij de genderteams in behandeling te krijgen zonder dat de diagnostische fase moet worden overgedaan. End 2016 heeft het VUmc Transvisie laten weten zijnstroom onder bepaalde voorwaarden te gaan toestaan.

Transvisie op haar beurt heeft zich hard gemaakt om deze vrijgevestigde psychologen, of tenminste een vertegenwoordiger van hen, aan tafel te krijgen bij de verschillende overleggen met bv. het ministerie en om te komen tot de zorgstandaarden.

Hieronder volgen een aantal organisaties waar in 2016 op structurele basis overleg mee is geweest.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Op 17 juli en 10 november 2016 vonden er door het ministerie georganiseerde bijeenkomsten plaats, waaraan onder meer VUmc, UMCG, PsyQ en een vertegenwoordiger van de zorgverzekeraars deelnamen. Belangrijke punten waren in beide vergaderingen de uitwisseling van ervaringen, de wachttijden en de samenwerking tussen de universitaire centra en vrij gevestigde psychologen.

Transvisie vindt het belangrijk dat VWS periodiek zo'n overleg organiseert, maar moet tegelijkertijd constateren dat er van een reële uitwisseling van en discussie over standpunten nog geen sprake is.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW)

Het contact met de directie Emancipatie van dit ministerie heeft zich in gunstige zin ontwikkeld. Een poging om middelen te krijgen voor een interne training van vrijwilligers liep door omstandigheden die niet alleen aan het ministerie te wijten zijn, helaas op niets uit.

Transvisie heeft zich aangemeld als belangstellende voor de nieuwe meerjarige subsidieronde die op 1 juli 2017 zal beginnen. Transvisie moest helaas constateren dat we nu nog niet in staat zijn om een aanvraag in te dienen, omdat ons daarvoor de benodigde tijd en financiële middelen ontbreken. Het ministerie heeft zich bereid verklaard eventuele projectaanvragen te beoordelen, die Transvisie zou willen doen. Conclusie de deur staat voor ons open.

Nederlandse Zorgautoriteit (NZa)

In 2015 is er een kennismaking geweest met de nieuwe bestuursvoorzitter van de NZa, mevr. Kaljouw. In dit gesprek werd verteld dat de situatie rond de transgenderzorg de minister en haar aan het hart ging. De contacten zijn sindsdien goed en constructief. Echter, steeds meer wordt duidelijk dat de NZa weinig kan betekenen op de belangrijkste knelpunten; wachtlijsten en de monopoliepositie van het VUmc. Het ontbreekt nog altijd aan een zorgstandaard voor de somatische zorg. Er is daardoor voornamelijk geen juridische basis voor de NZa om handhavend op te treden. De NZa bemerkt bij zorgverzekeraars weinig animo in te zetten op meerdere gendercentra. Transvisie en de NZa blijven elkaar informeren en waar mogelijk adviseren omtrent de marktsituatie.

Zorginstituut Nederland

In augustus 2016 heeft Transvisie, zowel direct bij ZiN, als via het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) schriftelijk vragen gesteld over de vergoeding van de kosten voor het invriezen van zaad- en eicellen. Het is voor transgender personen van het grootste belang dat dit kan gebeuren voordat men begint met het gebruik van hormonen, maar het is onduidelijk welk deel van de kosten vergoed worden. Aan het eind van het jaar waren nog niet al onze vragen beantwoord.

Het zorginstituut is verder aangeschreven in februari 2016 samen met het LUMC om aan te dringen op blijvende beschikbaarheid en vergoeding van Cectura (puberteitsinductie).

Ook in het dossier rond de vergoeding van borstimplantaten voor transvrouwen speelde het Zorginstituut een belangrijke rol. Zij is door het ministerie gevraagd te adviseren omtrent pakketopname. Op 15 september 2016 organiseerde het zorginstituut een verkennend gesprek met belanghebbenden; verzekeraars, patiënten en artsen. In dat gesprek bleek dat zorgverzekeraars daar neutraal tegenover stonden. Echter de NVPC (platisch chirurgen) wilden geen onderscheid maken met niet transgender vrouwen. Dit ondanks de argumenten die de patiëntenorganisatie aangereikt heeft waarom dit onderscheid gerechtvaardigd is. Zorginstituut en minister zijn daarna verder gaan werken aan een subsidieregeling zoals eerder door de minister toegezegd in het Algemeen Overleg op 16 juni 2016.

Zorgverzekeraars Nederland (ZN)

De contacten met deze brancheorganisatie van alle zorgverzekeraars heeft zich dit jaar beperkt tot een briefwisseling over de opstelling van enkele zorgverzekeraars die een uitleg gaven aan de Transgenderwet van 1 juli 2014 die volstrekt strijdig was met de strekking van deze wet.

Zorgverzekeraars

In 2016 is overleg gevoerd met de volgende zorgverzekeraars: Achmea/Zilveren Kruis, ASR /Ditzo, Menzis en VGZ. Voorts is er twee keer aan CZ/Delta Lloyd om een gesprek gevraagd zonder dat dit een reactie opleverde.

Bij de meeste verzekeraars waren het voortzettingen van een overleg dat al in 2015 gestart was. In het algemeen vond het overleg in een positieve sfeer plaats. Wat ons opviel was dat kennis van wat transgender personen gedurende het transitieproces meemaken onvoldoende aanwezig is. Onderwerpen die aan de orde kwamen, waren onder meer:

- deskundigheidsbevordering bij medewerkers die transgender personen te woord moeten staan: is het mogelijk enkele medewerkers hiervoor aanvullend op te leiden?
- vergoeding van operaties in het buitenland: welke

maatstaven worden daarvoor gehanteerd?

- ontharing van gezicht en hals: hoe handelt de verzekeraar, indien na de basisbehandeling van 10 sessies vervolggbehandelingen nodig zijn?
- behandelingen buiten de academische ziekenhuizen: met welke klinieken heeft de verzekeraar contracten afgesloten?
- mogelijkheid van een collectief contract: wil de verzekeraar de mogelijkheid scheppen voor een apart (aanvullend) contract voor transgender personen?

Het gesprek bij VGZ was in het bijzonder gericht op de problemen rondom dr. Kanhai, werkzaam bij het Medisch Centrum Alkmaar (zie verder). VGZ had als eerste de vraag opgeworpen of er in zijn geval wel sprake was van een Multi Disciplinair Team (MDT) in de zin van de verordening. Daardoor heeft deze verzekeraar veel onrust veroorzaakt. Een door VGZ toegezegd vervolggesprek heeft niet plaatsgevonden.

Vrije Universiteit medisch centrum (VUmc) genderteam

Er is drie keer officieel vergaderd met het genderteam en tussendoor zijn er nog diverse contacten geweest over uiteenlopende onderwerpen. De contacten verliepen in een prettige en constructieve sfeer, maar aan het einde van dit verslagjaar moeten we toch vaststellen dat diverse ons toegezegde verbeteringen niet zijn gerealiseerd:

- van de spreiding van kennis naar andere instanties is weinig tot niets terecht gekomen;
- ook de spreiding van de endocrinologische nabehandeling is slechts in zeer geringe mate gerealiseerd;
- de studie die Transvisie met een interne groep heeft gemaakt van het door VUmc voor volwassenen gehanteerde Protocol heeft onzerzijds geleid tot een nota met veel vragen en kanttekeningen, maar is afgedaan met de opmerking dat het protocol er is voor de behandelaars en de voorlichtingsfolders voor de patiënten;
- er komen bij ons nog steeds klachten binnen over onheuse bejegening van cliënten door het personeel van het genderteam;
- wachttijden lijken niet echt af te nemen of weer op te lopen.

Een voortdurend discussiepunt blijft dat wij van mening zijn dat de bepalingen van de internationaal aanvaarde Wpath-Zorgstandaard

(Wpath = de World professional association for transgender health) leidend dient te zijn en niet het protocol van VUmc.

Vooruitgang is geboekt op een aantal dossiers:

- Het VUmc is met onafhankelijke behandelaars (Psycho Informa, De Vaart) in gesprek over zijnstroom voor chirurgie. Insteek is dat patiënten die een voortraject elders hebben gelopen geaccepteerd kunnen worden voor operaties in het VUmc zonder het hele traject te hoeven herhalen.
- Het VUmc is gestart met bloedcontroles bij zelfmedicatie. De patiëntenorganisatie heeft hier op aangedrongen na de alarmerende resultaten uit het onderzoek bij de achterban.

Tenslotte is het VUmc te kennen gegeven dat de patiëntenorganisatie een andere houding verwacht als het aankomt op onderzoek. In de media ontstond een beeld als dat het VUmc resultaten uit onderzoeken van Transvisie en vanuit ander patiënten initiatief snel afdeed als niet representatief. De geluiden vanuit de transgender gemeenschap zijn echter zeer serieus. Deze kunnen niet lichtvaardig terzijde gelegd worden.

Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG)

We overlegden in 2016 tweemaal met het Genderteam van het UMCG. Vertegenwoordigers van Genderhome Groningen (groep van Transvisie) voerden samen met de betreffende portefeuillehouder het overleg. Aan het einde van het jaar bleken de wachttijden geslonken van 1,5 jaar naar 36 weken.

Verder kwamen onder meer de procedure rondom genitale ontharing aan de orde, alsmede de samenwerking met Psychologenpraktijk De Vaart (een van de vrijgevestigde psychologen). Belangrijk nieuws was de verruiming van het budget voor 2017. Daardoor kan het aantal intakes toenemen van 40 naar 80 en het aantal vaginaplastiek-operaties van 10 naar 20. Verder gaat het UMCG een of meer hoogopgeleide medisch maatschappelijk werksters aantrekken, die vooral gedurende de real life fase, maar ook daarvoor en daarna transvrouwen kunnen begeleiden.

Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) / Curium

Op 26 mei 2016 vond het voor dat jaar eerste en enige overleg plaats met vertegenwoordigers van het team. Door een samenloop

van omstandigheden kon het voor het najaar geplande overleg geen doorgang vinden. Dat is jammer omdat Transvisie daardoor interessante ontwikkelingen niet heeft kunnen volgen. Er was sprake van dat het LUMC in 2017 zou gaan opereren. Maar er waren ook spanningen onder de teamleden en de Raad van Bestuur. Curium schijnt geen wachttijden te kennen, maar bij het LUMC blijven de wachttijden even lang als bij VUmc, omdat men nog steeds een gezamenlijke wachtlijst hanteert. Vlak voor de jaarwisseling bereikte Transvisie het bericht dat het LUMC geen nieuwe transgenderkinderen in behandeling neemt en op termijn volledig met deze behandelingen stopt.

Medisch Centrum Alkmaar

In de loop van het derde kwartaal bereikte Transvisie geluiden dat dr. Kanhai, een plastisch chirurg die daar veel transgender personen behandelt, niet langer in dit ziekenhuis genderoperaties zou mogen uitvoeren. In november 2016 heeft Transvisie zich schriftelijk gewend tot de Raad van Bestuur van het MCA over deze geluiden. Helaas ontving Transvisie aan het eind van het kalenderjaar een brief van de Raad van Bestuur dat de geruchten op waarheid berusten. Daarmee is een belangrijke en favoriete behandellocatie (een van de weinige buiten de universitaire ziekenhuizen) komen te vervallen.

GGD Amsterdam

GGD Amsterdam ontwikkelt in 2016 checklists voor de intake van transgenders. Transvisie heeft hierin meegedacht, te meer omdat de bekende tweedeling man – vrouw en hun uiterlijke geslachtskenmerken bij transgenders toch iets genuanceerder liggen.

Transgender Netwerk Nederland (TNN)

De verbetering in de relatie tussen TNN en Transvisie, die in 2015 was ingezet, heeft zich in 2016 niet voortgezet. Tot en met april 2016 voerden de besturen van beide organisaties nog gezamenlijk overleg. De gesprekken over onderlinge taakverdeling en samenwerking-waar-nodig vonden in een goede sfeer plaats, maar hebben in de praktijk niet tot resultaat geleid. Transvisie heeft wel deelgenomen aan de bijeenkomsten van TNN in hun zogenaamde deelnemersraad. Ook is er op het dossier Vluchtelingen een

operationele samenwerking ontstaan. Transvisie en TNN trekken samen het Koplopersoverleg Vluchtelingen.

In het najaar van 2016 is er een overleg geweest tussen de voorzitter en twee leden van het bestuur van TNN. Daarbij is afgesproken dat Transvisie zich richt op alles rond zorg en TNN op alles daaromheen (emancipatie, werk, etc.) Samen optrekken in het zorgdossier kan in goed overleg doch met Transvisie als voortrekker. De nadruk moet liggen op een duidelijk en eensluidend geluid naar buiten, vanuit de zorgvragers gezien.

Alliantie Transgenderzorg (ATZ)

Deze alliantie is met subsidie van het ministerie van VWS opgericht om alle organisaties op dit terrein te brengen tot een gemeenschappelijk beraad over aangelegenheden die voor alle partijen (behandelaars, verzekeraars, patiëntenorganisatie) van gemeenschappelijk belang zijn. De ATZ heeft activiteiten ontwikkeld rondom de lange wachttijden die in 2014 waren ontstaan en heeft een inventariserende enquête gehouden onder zoveel mogelijk instanties en verenigingen die met transgender personen te maken hebben over de knelpunten en wensen die zij ervaren bij het verlenen van psychische zorg. In 2015 zijn er problemen ontstaan over de aanwending van subsidiegelden. Die bleken vermengd te zijn met gelden voor andere activiteiten ten behoeve van transgender personen. Transvisie heeft zich op het standpunt gesteld dat we niet eerder als ATZ bij elkaar wensen te komen dan nadat er een schriftelijke uitleg was gegeven over de financiële situatie. Die uitleg is er nooit gekomen.

De situatie wordt alleen maar vreemder als men weet dat de ATZ de opdrachtgever is voor het proces dat moet leiden tot de totstandkoming van de kwaliteitsstandaard psychische en psychosociale transgenderzorg.

COC

In 2015 heeft Transvisie diverse malen overleg gevoerd met de directeur van het bureau van het COC. Dit overleg is in 2016 niet voortgezet, maar vervangen door een overleg tussen de voorzitters van beide organisaties. Omdat er op operationeel vlak weinig tot geen overlap is met het COC is gekozen voor een overleg op

strategisch niveau. Afgesproken is dat de besturen elkaar op hoofdlijnen op de hoogte blijven houden met betrekking tot de situatie in de transgender zorg. Het COC heeft op dit vlak nagenoeg geen overlap met Transvisie. Wel is zij een belangrijke verbindende factor voor alle LGBTQI partijen.

Verder organiseert het COC maandelijks een werkgroep waarin alle politieke ontwikkelingen van LGBTQI partijen besproken wordt. Namens Transvisie neemt de voorzitter deel aan deze Landelijke Werkgroep Politiek.

Transvisie Zorg /PsyQ/Lucertis

Transvisie Zorg is vanaf 1 april 2016 als een “normale” GGZ-instelling overgenomen door een werkmaatschappij van de Parnassia Groep, namelijk PsyQ. De activiteiten ten behoeve van de jeugd zijn ondergebracht bij Lucertis. We hebben voortdurend geprobeerd om tot overleg te komen met de bestuurders van beide werkmaatschappijen, maar dit is gedurende het verslagjaar niet gelukt. De bestaande persoonlijke contacten bleven wel gecontinueerd.

Psychologenpraktijk De Vaart

Met Psychologenpraktijk De Vaart in (Assen; Alwin Man) werd diverse malen overleg gevoerd. Transvisie ondersteunt de werkwijze van deze organisatie, waar men middels een eigen netwerk van specialisten zorg te verleent aan transgender personen.

Psycho Informa Instellingen

Met Psycho Informa Instellingen (Schoonhoven; Tanja van Hengel) werd diverse malen overleg gevoerd. Transvisie ondersteunt de werkwijze van deze organisatie, waar men middels een eigen netwerk van specialisten zorg te verleent aan transgender personen.

Bas Fels

Transvisie heeft contact met Bas Fels, een in Amsterdam gevestigd psycholoog, die veel transgender personen behandelt. Bas Fels onderhoudt contacten met de Genderpoli van het VUmc.

Amsterdam Museum

Transvisie heeft contact gehad met het Amsterdam museum in verband met de tentoonstelling Transmission, die gedurende twee

perioden in het museum is georganiseerd. Enkele vrijwilligers hebben daaraan een actieve bijdrage geleverd en ons eigen voorlichtingsmateriaal was daar te verkrijgen.

Koplopersoverleg vluchtelingen

De situatie van vluchtelingen heeft ertoe geleid dat Transvisie met Transgender Netwerk Nederland, de groep Cocktail on Line van COC Nederland en enkele individuele activisten het Koplopers overleg vluchtelingen is gestart. Sinds het najaar coördineren Transvisie en TNN samen dit Koplopersoverleg. Transvisie heeft zich gewend tot de Tweede Kamercommissie voor VWS om aan te dringen op een betere regeling en een grotere bekendheid over deze materie bij alle betrokken instanties en op de benoeming van vertrouwenspersonen. Verder heeft Transvisie zelf bekendheid kunnen geven over mogelijkheden die er wel zijn voor deze transgenders. Die mogelijkheden waren namelijk onvoldoende bekend bij hulpverleners in AZC's en andere opvangcentra, gedacht moet worden aan de voortzetting van de hormoonbehandeling, als men daarmee al vóór zijn/haar vlucht begonnen is. Daarom is – vooral op aandringen van TNN- door het Ministerie van Veiligheid en Justitie een coulanceregeling in het leven geroepen. Aan de verdere verspreiding van informatie over waar men als transgender persoon recht op heeft, als men nog geen 'status' heeft, heeft Transvisie een bijdrage kunnen leveren.

Comité 4 mei Homomonument

Transvisie heeft in 2016 van Transgender Netwerk Nederland het initiatief overgenomen om namens alle transgenderorganisaties op 4 mei een krans te leggen bij het homomonument. TNN heeft wel deelgenomen aan deze kranslegging.

LGBTQ Amsterdam Café

Tijdens de Euro Pride activiteiten heeft Transvisie deelgenomen aan enkele door deze organisatie georganiseerde activiteiten. Verder verleende Transvisie support aan Ivo Vaz Dias, de 'trekker' van dit geheel, nu hij is voorgedragen als Amsterdammer van het Jaar.

3d.2 Individuele belangenbehartiging

Bij de portefeuillehouder voor de individuele belangenbehartiging kwamen gedurende het jaar 2016 20 klachten binnen van

transgender personen, deels rechtstreeks, deels via ons secretariaat. Klachten betroffen de volgende onderwerpen:

- 6 klachten over de bejegening, het niet nakomen of het eenzijdig wijzigen van gemaakte afspraken door het VUmc;
- 6 klachten over het niet (volledig) vergoeden van behandelingen in het buitenland, facial feminization surgery, gezichtsontharing of borstconstructie;
- 4 algemene verzoeken om hulp en advies.
- 1 klacht over het weigeren van een behandeling, omdat men niet zou voldoen aan de BMI-norm;
- 1 klacht over beledigende soa voorlichting door de GGD Amsterdam;
- 1 klacht over het weigeren van vrijaf voor een transitiebehandeling;
- 1 klacht van een zzp-transgender over het weigeren van een arbeidsongeschiktheids-verzekering.

Transvisie bood ondersteuning door telefonisch te bemiddelen bij de behandeling van klachten, Dat leidde vaak tot een bevredigende oplossing. Verder werden klagers geholpen bij het indienen van een officiële klacht. Daarbij viel op hoe bevreesd veel transgender personen zijn voor de gevolgen van het indienen van een klacht. Men vreesde negatieve gevolgen voor een ongestoorde voortgang van de transitiebehandeling.

4. Wat had Transvisie in 2016 nodig om haar activiteiten te realiseren?

4a. Vrijwilligers

In 2016 heeft Transvisie een groot aantal nieuwe vrijwilligers verwelkomd en helaas ook afscheid genomen van een aantal andere vrijwilligers. In totaal heeft Transvisie in 2016 (peildatum november) 78 vrijwilligers die op tal van functie werkzaam zijn: bestuurders, secretariaatsmedewerkers, groepsbegeleiders, redactieleden, ziekenhuisbezoekers, voeren van individuele gesprekken, voorlichting, kwaliteitsonderzoekers en ondersteunende taken (ICT). Diverse medewerkers hebben individueel korte trainingen gevolgd.

In 2016 heeft het bestuur in samenwerking met de vrijwilligers een nieuw integriteitsbeleid op- en vastgesteld.

In 2016 zijn er vier contactpersonen-overleggen geweest. Aan het contactpersonenoverleg nemen deel: één vertegenwoordiger van de lotgenotengroepen, ziekenhuisbezoekers, individuele gesprekken en secretariaat en een of meer leden van het bestuur. Doel van dit overleg is het aanhalen van de contacten tussen de verschillende groepen, kennisoverdracht en het leren van elkaars ervaringen. Dit overleg heeft in 2016 volledig voldaan aan de verwachtingen en is als erg inspirerend ervaren.

In 2016 zijn twee scholingsdagen voor vrijwilligers en twee klankbord-overleggen georganiseerd. Beide scholingsdagen stonden in het teken van kennisdeling en kennisoverdracht. Tijdens de scholingsdag in juni is het onderzoek naar de transgenderzorg in NL gepresenteerd en tijdens de scholingsdag in november de uitkomsten van het onderzoek naar de interne kwaliteit. Andere onderwerpen die uitgebreid aan de orde zijn geweest tijdens de zijn: huisvesting, integriteitsbeleid, decentralisatie van zorg en de zorgstandaarden.

De vrijwilligers van Transvisie maakten ook weer in 2016 op individuele basis gebruik van het cursusaanbod van PGO-Support.

PGO-Support heeft een ook training verzorgd voor een zestal vrijwilligers dat zich heeft opgegeven voor het voeren van individuele gesprekken. De training kon in het algemeen op een grote waardering rekenen bij de deelnemers, met als kritiekpunt dat de praktijkoefeningen weinig herkenbaar waren bij gebrek aan een trainer die voldoende op de hoogte was van de specifieke transgender problematiek.

Vijf vrijwilligers (w.o. 2 bestuursleden) hebben deelgenomen aan het tweejaarlijks georganiseerde congres van Wpath, dat in 2016 is gehouden in Amsterdam. Naast het bijwonen van de verschillende voordrachten en presentaties is er uitgebreid genetwerkt. Veel kennis van de presentaties is via de nieuwsbrieven weer overgedragen op de vrijwilligers en andere geïnteresseerden.

4b. Middelen

4b.1 Donateurs

Op de peildatum 1 september 2016 kende Transvisie 224 donateurs waarvan 193 daadwerkelijk een donateursbijdrage hadden gedaan. In 2016 zijn de zelfhulpgroepen gevraagd het donateurschap nadrukkelijk onder de aandacht te brengen van hun bezoekers. Daarnaast zijn inzake het behouden en werven van donateurs de volgende acties ondernomen:

- Verzenden van een donateursnieuwsbrief (3 keer per jaar).
- Sneller rappelleren van donateurs en nabellen van donateurs die geen betaling hebben gedaan.
- Eerder in het jaar incasseren van donateursbijdrage.

4b.2 Financiën

Inkomsten

Transvisie heeft in 2016 € 54.530,- aan inkomsten gehad. Dit is een kleine stijging ten opzicht van 2015 en ruim € 6.000 meer dan begroot. Deze hogere inkomsten vallen te verklaren uit een stijging van de donateursinkomsten (€ 1.500,-) en een kleine daling van de overige inkomsten. Dat de werkelijke inkomsten hoger zijn uitgevallen dan begroot, kan worden verklaard door de conservatieve manier van begroten.

Historie van de inkomsten:

Jaar	Totaal (€)	Subsidie (€)	Donateurs (€)	Overig (€)
2016*	53.530	35.000	9.473	9.014
2015	53.161	35.000	7.954	10.207
2014	51.624	35.000	6.243	10.381
2013	47.791	35.000	6.229	6,762

* de cijfers van 2016 zijn van voor afsluiting van het boekjaar

Uitgaven

Transvisie heeft in 2016 € 49.454,- aan uitgaven gehad. Dit is ruim € 2.000,- minder dan in 2015 en ruim € 1.000 meer dan begroot. De hogere uitgaven vallen te verklaren door een naheffing van de

huurpenningen in 2015, die in 2016 zijn betaald.

De lagere kosten aan informatie vallen ook op. Deze kunnen worden verklaard door de digitalisering van een aantal producten waardoor er minder drukkosten waren en de nieuwe website die in 2015 is ontwikkeld. In 2015 hadden we daarnaast initiële kosten door de verhuizing.

Historie van de uitgaven:

Jaar	Totaal (€)	Zelfhulp (€)	Informatie (€)	Belangen behart. (€)	Overig (€)
2016	49.454	25.229	2.916	2.779	18.530
2015	51.804	26.697	12.563	1.228	11.316
2014	42.437	24.356	4.603	530	12.948
2013	44.049	18.455	5.749	116	19.729

* de cijfers van 2016 zijn van voor afsluiting van het boekjaar

Resultaat

Er is in 2016* een positief resultaat behaald van € 5.076,-.

* de cijfers van 2016 zijn van voor afsluiting van het boekjaar

4c. Huisvesting

Omdat Transvisie per 1 maart 2017 het pand aan de Weteringschans te Amsterdam moet verlaten, is in 2016 een verhuiscommissie in het leven geroepen. Deze commissie bestond uit een afvaardiging van de groepen die het meest gebruik maken van het pand aan de Weteringschans te Amsterdam en het secretariaat. De verhuiscommissie heeft een programma van eisen opgesteld en vervolgens, na goedkeuring door het bestuur van dit programma, een passende nieuwe huisvesting gezocht. Vlak voor het einde van het jaar heeft het bestuur, op advies van de verhuiscommissie besloten dat Transvisie verhuist naar een pand aan de Niasstraat te Utrecht.

Tijdens de scholingsdagen van 2016 is steeds met de vrijwilligers gesproken over de nieuwe huisvesting, de locatie en overige huisvestingseisen en zijn zij op de hoogte gehouden van de voortgang inzake de huisvesting.

Contactinformatie Algemeen

Patiëntenorganisatie Transvisie

Zelfhulp, informatievoorziening, voorlichting en belangenbehartiging voor transgenders en hun naasten

Secretariaat:

T: 020 2050 914

ma-vr 13-17 uur

E: info@transvisie.nl

I: www.transvisie.nl

Postadres en Bezoek:

**Weteringschans 259
1017 XJ Amsterdam**

Onze werkgroepen hebben vrijwel allemaal een eigen e-mailadres en sommige een eigen contacttelefoon, zie onze website.

Help jezelf en anderen

Patiëntenorganisatie Transvisie biedt transgenders en hun naasten een ontmoetingsplaats om ervaringen uit te wisselen, en geeft informatie en ondersteuning aan de doelgroep. Deze activiteiten worden financieel mogelijk gemaakt door de bijdrage van onze trouwe donateurs en door subsidie van de Rijksoverheid.

Voorwaarde voor de Rijkssubsidie is dat er voldoende donateurs zijn. Wil jij dat Transvisie haar werk blijft doen voor jou of voor je transgender naaste, steun ons dan met een donatie.

Je kunt je aanmelden als donateur via onze website.

25 euro / NL43 RABO 0121 6921 83 / Stichting Transvisie / donatie